

Stockholm den 5 mars 2024

Förvaltningsrätten i Uppsala
forvaltningsratteni uppsala@dom.se
Översänds enbart per e-post

Mål nr 7734-23

Drood Wine Brewery AB ./ Livsmedelsverket

Som ombud för Drood Wine Brewery AB får vi härmed inkomma med följande komplettering av bolagets överklagande. Yttrandet ersätter tidigare inlagor till förvaltningsrätten i målet. **Vänligen observera att yttrandet innefattar en begäran om inhibition, se avsnitt 9.**

1 SAMMANFATTNING AV VAD MÅLET HANDLAR OM

1.1 Shahram Soltani grundade och äger bolaget Drood Wine Brewery AB. Bolaget tillverkar sedan 2022 en alkoholhaltig dryck gjord av vindruvor från Shiraz-regionen i Iran. Tillverkningen sker i verksamhetens anläggning i småländska Gemla. Drycken är inspirerad av anrik persisk vintradition, men produceras genom en innovativ process där druvorna genomgår en sorts blyxtfrysning före transport, pressning och jäsning.

1.2 Tillverkningsprocessen innebär att drycken skiljer sig från europeiskt vin. Till följd av EU:s handelsnormer på jordbruksområdet får produkten därför inte saluföras under den skyddade beteckningen "vin" inom EU. Regler om detta finns huvudsakligen i *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr*

1308/2013 av den 17 december 2013 om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter
(Marknadsordningsförordningen).

- 1.3 Shahram Soltani är medveten om att drycken inte är och inte får betecknas som ”vin”. Bolaget har därför salufört drycken som ”alkoholhaltig dryck från druvor”. Beteckningen föreslogs och godkändes av jurister på Systembolaget i samband med att drycken togs in i Systembolagets sortiment. Rekommendationen grundade sig på reglerna i Marknadsordningsförordningen. Systembolaget placerade bolagets produkt bland fruktviner och övriga jästa drycker i stället för bland viner i sortimentet.
- 1.4 Den 26 oktober 2023 genomförde Livsmedelsverket en rutin-kontroll på bolagets tillverkningsanläggning. Under besöket konstaterade Livsmedelsverket att produkten inte motsvarade de krav som gäller för beteckningen ”vin” enligt Marknadsordningsförordningen. På grund av detta bedömde Livsmedelsverket dock att verksamheten var otillåten, *trots* att produkten inte betecknades som ”vin”. Livsmedelsverket meddelade därför Shahram Soltani ett muntligt beslut med innebörden att bolaget förbjöds att producera och saluföra den aktuella produkten. Livsmedelsverket meddelade även att beslutet skulle gälla omedelbart.
- 1.5 I det skriftliga beslut som Livsmedelsverket senare skickade till bolaget, den 13 november 2023, finns två olika beslutsformuleringar. Under rubriken ”beslut” anges det att Drood Wine Brewery AB förbjöds att ”framställa och producera *vin* från frysta druvor från Iran”. Under Livsmedelsverkets beslutsskäl anges även att bolaget förbjöds att ”producera och saluföra

alkoholhaltiga drycker som tillverkats på samma sätt som vin enligt EU:s regelverk av frysta druvor från Iran” (våra kursiveringar).

- 1.6 Bolaget instämmer i Livsmedelsverkets bedömning att bolaget inte får sälja sin produkt under beteckningen ”vin” i enlighet med den första beslutsformuleringen. Det var just av den anledningen som bolaget, på inrådan av Systembolagets jurister, valde att använda beteckningen ”alkoholhaltig dryck från druvor”. Bolagets uppfattning är dock att Livsmedelsverkets bedömning i den andra beslutsformuleringen, att bolaget inte får ”producera och saluföra alkoholhaltiga drycker som tillverkats på samma sätt som vin”, är felaktig. Bolagets inställning är att beslutet i denna senare del innebär en begränsning i bolagets grundlagsskyddade näringsfrihet som saknar stöd i lag och som därför ska upphävas.
- 1.7 Bolaget ifrågasätter också om Livsmedelsverket överhuvudtaget har varit behörigt att fatta det aktuella tillsynsbeslutet. Skälet för det är att Livsmedelsverkets tillsynsbehörighet enligt svensk livsmedelslagstiftning är kopplad till produktbeteckningen ”vin” – vilket parterna är överens om att bolagets produkt inte är. Andra alkoholhaltiga jästa drycker, oavsett om de liknar vin eller inte, faller under kommunens tillsynsansvar. Bolaget överlämnar åt förvaltningsrätten att bedöma betydelsen av detta.
- 1.8 Mot den angivna bakgrunden har bolaget överklagat Livsmedelsverkets beslut till förvaltningsrätten och begär här att beslutet ska upphävas eller undanröjas. Bolaget begär även på nytt att förvaltningsrätten ska besluta att Livsmedelsverkets beslut tills vidare inte ska gälla (inhibition). Skälen för det är sammanfattningsvis följande.

1.9 Beslutet innebär i praktiken ett näringsförbud för bolaget och har dragit undan mattan för en pågående verksamhet. Försäljningen har stoppats, bolagets produkt har återkallats från Systembolagets sortiment, och bolaget har redan tillfogats ekonomiska skador om cirka tre miljoner kronor i förstörda produkter och råvaror. De ekonomiska skadorna för bolaget ökar för varje dag som Livsmedelsverkets förordnande om omedelbar verkställighet består. Bolaget anser att det är sannolikt att överklagandet ska bifallas. Det står under alla förhållanden klart att utgången i målet är oviss, att beslutet riskerar att få allvarliga och oåterkalleliga konsekvenser för bolaget redan innan målet kan komma att slutligt avgöras, samt att det saknas ett motstående intresse som talar för att det överklagade beslutet ska gälla interimistiskt.

2 YRKANDEN

2.1 Drood Wine Brewery AB yrkar att förvaltningsrätten upphäver, alternativt undanröjer, det överklagade beslutet.

2.2 Drood Wine Brewery AB yrkar att förvaltningsrätten beslutar att det överklagade beslutet tills vidare inte ska gälla (inhibition). Skälen för begäran om inhibition utvecklas i avsnitt 9.

3 GRUNDERNA FÖR ÖVERKLAGANDET

3.1 Marknadsordningsförordningen anger tvingande regler för produkter som är och ska betecknas som ”vin”.

3.2 Det är ostridigt i målet att bolagets produkt inte är ”vin” och att den därför inte ska betecknas som ”vin”.

- 3.3 Marknadsordningsförordningen utgör inte hinder mot att sälja produkten under en annan beteckning än ”vin”.
- 3.4 Produktbeteckningen ”alkoholhaltig dryck från druvor” är inte vilseledande enligt Informationsförordningen.¹
- 3.5 Det nu sagda innebär att bolaget har rätt att producera och saluföra sin produkt under en annan beteckning än ”vin”, samt att Livsmedelsverkets beslut att förbjuda bolaget att göra detta är fel och saknar stöd i lag. Under sådana förhållanden ska beslutet upphävas.
- 3.6 Bolaget ifrågasätter också om Livsmedelsverket har haft behörighet att fatta det överklagade tillsynsbeslutet. Livsmedelsverkets tillsynsbehörighet är kopplat till produktbeteckningen ”vin”. Andra alkoholhaltiga jästa drycker, oavsett om de liknar vin eller inte, faller under kommunens tillsynsansvar. Parterna är överens om att bolagets produkt inte är ”vin”. Bolaget överlämnar åt förvaltningsrätten att pröva om beslutet under sådana förhållanden ska undanröjas.

4 BAKGRUND

- 4.1 Shahram Soltani är född i Shiraz-regionen i södra Iran. I området har det sedan tusentals år tillverkats persiskt vin. Den persiska vintraditionen anses vara en av världens äldsta. I samband med den islamiska revolutionen år 1978–1979 förbjöds emellertid all

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1169/2011 av den 25 oktober 2011 om tillhandahållande av livsmedelsinformation till konsumenterna (Informationsförordningen).

vintillverkning i Iran. Sedan dess har det inte varit möjligt att producera persiskt vin i landet.

- 4.2 Shahram Soltani flyttade till Sverige i samband med att hans fru studerade design i Kalmar. Det var i samband med det som idén om att återuppliva den persiska vintraditionen föddes. Av den anledningen startade Shahram Soltani bolaget Drood Wine Brewery AB år 2021.
- 4.3 En förutsättning för verksamheten var att kunna använda de inhemska persiska druvor som förekommer i Shiraz-regionen (bland annat sorterna Samarghandi, Lorkosh och Gorchesh). I samarbete med en fransk expert tog Shahram Soltani fram en metod för att snabbt frysa ner vindruvor så att de kunde fraktas från Shiraz-regionen till Sverige för pressning och jäsning på bolagets anläggning utanför Gemla i Småland. Shahram Soltani upptäckte dock att nedfrysningsprocessen inte bara hade logistisk betydelse, utan att den också förändrade drycken. Nedfrysningsprocessen innebär att druvorna expanderar och spricker, vilket ändrar framställningsprocessen och ger produkten en annorlunda karaktär som särskiljer den från andra alkoholhaltiga drycker.
- 4.4 Den 5 januari 2022 gjorde Shahram Soltani en anmälan till Livsmedelsverket för att få anläggningen registrerad (se Registreringsanmälan, [bilaga 1](#)). I anmälan beskrev han att bolaget skulle tillverka vin av frysta druvor. Han tog också kontakt med såväl Livsmedelsverket (se E-postkorrespondens med Livsmedelsverket, [bilaga 2](#)) som Tullverket och Jordbruksverket för att säkerställa att han hade alla nödvändiga tillstånd för verksamheten. Verksamheten registrerades av

Livsmedelsverket den 17 januari 2022 (se Registreringsbeslut, [bilaga 3](#)).

- 4.5 I juni 2022 kontaktade Shahram Soltani Systembolaget för att diskutera förutsättningarna för att få in bolagets produkt i Systembolagets sortiment. Systembolagets jurister upplyste då om att produkten inte skulle kunna saluföras som ”vin”, av hänsyn till Marknadsordningsförordningens handelsnormer för beteckningen ”vin”. Systembolaget ansåg dock att produkten kunde saluföras som ”alkoholhaltig dryck från druvor” (se E-postkorrespondens med Systembolaget i juni 2022, [bilaga 4](#)). Nedan följer ett utdrag från korrespondensen:

Vi har med våra jurister diskuterat *Ariobarzanes – The Warrior, Irdabama – The Merchant, Hafez – The poet* väldigt omfattande.

I EU-förordning Art 9 i EU 1308/2013 står det om särskilda bestämmelser för import av vin. Vi har förståelse för att förordningen kan vara snång, dock framgår det tydligt att det inte är möjligt att använda varubeteckningen ”vin” för produkterna om druvorna kommer utanför EU. Däremot kan produkterna marknadsföras med varubeteckningen ”Fruktvin” eller ”Alkoholhaltig dryck från druvor”.

- 4.6 Shahram Soltani godtog detta. Till följd av den ändrade beteckningen diskuterades också frågan om att ändra utformningen av produktetiketterna. Systembolaget godkände de nya etiketterna i september 2022 (se E-postkorrespondens med Systembolaget i september 2022, [bilaga 5](#), samt Godkända etiketter, [bilaga 6](#)).
- 4.7 Parallellt med diskussionerna med Systembolaget hade Shahram Soltani fortsatta kontakter med Livsmedelsverket. Han upplyste myndigheten bland annat om att han fått veta att bolagets produkt inte fick saluföras under beteckningen ”vin”, och frågade också när Livsmedelsverket skulle besöka hans anläggning, med hänsyn till den tid som gått sedan han registrerade verksamheten.

- 4.8 Bolagets produkt började saluföras i Systembolagets butiker i november 2022. Inledningsvis salufördes produkten endast i ett fåtal Systembolagsbutiker, men inom kort expanderade försäljningen till fler butiker. Produkten blev snabbt populär. Den uppmärksammades i den välkända branschtidningen *Decanter*, och på bara några månader sålde bolaget omkring 4 000 flaskor.
- 4.9 Några månader senare, den 13 april 2023, gjorde Livsmedelsverket ett platsbesök i bolagets tillverkningsanläggning i Gemla. Av kontrollrapporten, som upprättades av Livsmedelsverket den 27 april 2023, framgår att föremålet för kontrollen var en ”alkoholisk drink gjord på vindruvor”. Livsmedelsverket noterade inga invändningar gällande lokalen, skadedjur, hygien under tillverkningsprocessen eller produktens spårbarhet. Däremot noterade myndigheten att de frysta druvorna hade ursprung i tredjeland. Detta kategoriserades som en ”avvikelse” i kontrollrapporten (se Kontrollrapport från besöket den 13 april 2023, [bilaga 7](#)).
- 4.10 I samband med platsbesöket meddelades Shahram Soltani muntligen att Livsmedelsverkets uppfattning var att bolaget, enligt reglerna i Marknadsordningsförordningen, inte fick producera vin och måste upphöra med det. Shahram Soltani invände att bolaget inte saluförde produkten under beteckningen ”vin”. Livsmedelsverkets representanter vägrade att bemöta Shahram Soltanis invändning, och upprepade endast att bolaget ”inte fick producera vin”. Shahram Soltani förstod det som att Livsmedelsverket gjort samma bedömning som Systembolaget, och att han inte fick beteckna produkten som ”vin”.

- 4.11 Ett halvår senare, den 26 oktober 2023, gjorde Livsmedelsverket ett nytt platsbesök i bolagets lokaler. Under besöket uppgav Livsmedelsverket att produkten som bolaget producerade var förbjuden enligt Marknadsordningsförordningen och att den varken fick produceras eller saluföras. Shahram Soltani vidhöll att bolaget inte saluförde produkten som ”vin” enligt Marknadsordningsförordningen. Livsmedelsverkets representanter valde emellertid att utfärda ett muntligt förbud mot all fortsatt tillverkning och saluföring av produkten och uppmanade Shahram Soltani att återkalla produkten från marknaden. Beslutet uppgavs gälla interimistiskt (se Kontrollrapport från besöket den 26 oktober 2023, [bilaga 8](#)).
- 4.12 Beslutet upptogs i en kontrollrapport som upprättades den 3 november 2023. Till kontrollrapporten bifogades skärmbilder som Livsmedelsverket hämtat från bolagets hemsida den 2–3 november 2023 samt ett fotografi av en etikett på en flaska i anläggningen daterat den 24 oktober (se Bilaga till kontrollrapport från besöket den 26 oktober 2023, [bilaga 9](#)).
- 4.13 Den 13 november 2023 mottog Shahram Soltani ett skriftligt beslut i ärendet. Beslutet var upprättat av en officiell veterinär hos Livsmedelsverket. I beslutet anges det att Livsmedelsverket förbjuder bolaget från att ”framställa och saluföra vin från frysta druvor från Iran”. Livsmedelsverket ansåg att bolagets produkt inte utgjorde ”vin” i den mening som avses i Marknadsordningsförordningen, eftersom produkten tillverkades av frysta druvor. I beslutsmotiveringen angav Livsmedelsverket samtidigt att bolaget inte heller får producera och saluföra ”alkoholhaltiga drycker som tillverkats på samma sätt som vin”. Av beslutet och

kontrollrapporten framgår tydligt att den pågående verksamheten omfattas av beslutet.

- 4.14 På grund av Livsmedelsverkets beslut tvingades bolaget omedelbart avbryta produktionen och produkten fick återkallas från Systembolagets hyllor. Under den närmsta tiden efter beslutet hann stora delar av de råvaror som redan köpts in för produktion bli dåliga och fick kasseras. Ytterligare råvaror och produkter riskerar att förgås och bli obrukbara (se vidare nedan under avsnitt 9).

5 LIVSMEDELSVERKETS BESLUT OCH PRÖVNINGSRAMEN

- 5.1 I Livsmedelsverkets beslut anges två helt olika beslutsformuleringar. För det första anges att bolaget förbjuds att ”framställa och producera *vin* från frysta druvor från Iran”. För det andra anges att bolaget förbjuds att ”producera och saluföra *alkoholhaltiga drycker* som tillverkats på samma sätt som vin enligt EU:s regelverk av frysta druvor från Iran” (våra kursiveringar).
- 5.2 Bolaget instämmer i Livsmedelsverkets bedömning att bolaget inte får sälja sin produkt under beteckningen ”vin” i enlighet med den första beslutformuleringen. Den andra beslutsformuleringen, som gör gällande att bolaget inte får ”producera och saluföra alkoholhaltiga drycker som tillverkats på samma sätt som vin” är dock felaktig.

- 5.3 Livsmedelsverkets beslut är inte helt enkelt att förstå, men bolaget uppfattar att det vilar på i huvudsak följande tre påståenden:
- (a) Produkten är inte och uppfyller inte kraven för beteckningen ”vin” enligt Marknadsordningsförordningen. Skälen för den bedömningen är *dels* att de druvor som används vid framställningen inte är färska, *dels* att druvorna kommer från tredjeland.
 - (b) Bolaget producerar och saluför vin. Livsmedelsverket hänvisar här *dels* till att bolagets framställningsprocess är densamma som normalt används för vinframställning, *dels* till att den information som bolaget gett om produkten på flaskor och hemsida tydligt syftar på att det är vin som bolaget producerar och säljer.
 - (c) En produkt som tillverkas på samma sätt som vin men som inte uppfyller dessa krav får inte säljas under en annan beteckning.
- 5.4 Bolagets uppfattning är att bolaget har rätt att producera och saluföra sin produkt under en annan beteckning än ”vin” och att Livsmedelsverkets beslut att förbjuda verksamheten saknar stöd i lag och ska upphävas.
- 5.5 Till bemötande av de tre ovan angivna påståenden som ligger till grund för Livsmedelsverkets beslut har bolaget sammanfattningsvis följande inställning:
- (a) Bolaget instämmer i att bolagets produkt inte uppfyller kraven för beteckningen ”vin” enligt Marknadsordnings-

förordningen. Det är ostridigt i målet att druvorna inte är färska och att de kommer från Iran.

- (b) Bolagets produkt är inte ”vin” och den betecknas inte heller som vin på etiketter eller i marknadsföring. Den information som Livsmedelsverket har grundat sitt beslut på i det avseendet är felaktigt och bristfälligt och kan under inga omständigheter ligga till grund för ett verksamhetsförbud.
- (c) Varken Marknadsordningsförordningen eller Informationsförordningen utgör hinder mot att bolaget producerar och saluför sin produkt under en annan beteckning än ”vin”.

5.6 I det följande kommer bolaget att utveckla sin inställning till Livsmedelsverkets beslut. Bolaget kommer först att utveckla på vilket sätt Marknadsordningsförordningen inte utgör hinder mot att bolaget säljer sin produkt under en annan beteckning än ”vin” (avsnitt 6). Bolaget kommer därefter att utveckla på vilket sätt den produktbeteckning som bolaget har valt, och som Systembolagets jurister har godkänt, inte kan betraktas som vilseledande enligt Informationsförordningen (avsnitt 7).

5.7 Bolaget vill avslutningsvis understryka att en allmän utgångspunkt för förvaltningsrättens prövning i det här målet bör vara att Livsmedelsverkets beslut innebär ett ingrepp i bolagets grundlagsskyddade näringsfrihet. Ett sådant ingrepp bör ha stöd i lag och ske för ett angeläget allmänt intresse. Bolagets uppfattning är att det inte finns något sådant stöd i det här fallet.

6 MARKNADSORDNINGSFÖRORDNINGEN UTGÖR INTE HINDER MOT ATT SÄLJA PRODUKTEN UNDER EN ANNAN BETECKNING ÄN ”VIN”

6.1 Marknadsordningsförordningen anger tvingande regler för produkter som är och betecknas som ”vin”

6.1.1 Som Livsmedelsverket anført i sitt beslut är ”vin” en föreskriven beteckning som har ett mycket starkt skydd i EU:s gemensamma livsmedelslagstiftning och endast får användas för produkter som uppfyller kraven i denna lagstiftning.

6.1.2 Bolaget vill understryka, som utgångspunkt för förvaltningsrättens bedömning, att Marknadsordningsförordningen handlar om *beteckningar*. ”Vin” är en föreskriven beteckning som regleras av förordningen. För att använda en föreskriven beteckning enligt förordningen måste vissa krav vara uppfyllda. För produkter som inte omfattas av en föreskriven beteckning enligt förordningen måste kraven däremot inte vara uppfyllda. Sådana produkter omfattas inte av förordningens regler för föreskrivna beteckningar.

6.1.3 Detta vinner stöd av förordningens systematik och uttryckta syften. I förordningens bilaga VII anges ett antal reglerade vinprodukter, däribland ”vin”, ”druvmust”, och ”mousserande vin”. Det rör sig om sammanlagt 17 produktdefinitioner- och beteckningar. Av artikel 78(2) i förordningen framgår att de särskilda definitioner och beteckningar som anges i bilaga VII endast får användas för produkter som motsvarar kraven i bilagan. Av artikel 80 i förordningen framgår vidare att de reglerade vinprodukterna i bilaga VII ska framställas enligt vissa

tillåtna ”oenologiska metoder” (vinframställningsmetoder) som anges i bilaga VIII.

6.1.4 Syftet med handelsnormerna är att förbättra konkurrensvillkoren och värna konsumentskyddet genom att förtydliga vilka förutsättningar och krav som gäller för olika produktbeteckningar. I förordningens ingress, skäl 76 och 108, anges således följande:

(76) När det gäller vissa sektorer och produkter är definitioner, beteckningar och varubeskrivningar viktiga faktorer för att fastställa konkurrensvillkoren. Det bör därför fastställas definitioner, beteckningar och varubeskrivningar för dessa sektorer och/eller produkter, som endast bör användas i unionen för saluföring av produkter som uppfyller de tillämpliga kraven.

(108) De varubeskrivningar, beteckningar och presentationsformer som gäller för de produkter i vinsektorn som omfattas av denna förordning kan ha stor betydelse för möjligheten att avsätta produkterna. Skillnader mellan medlemsstaternas lagar om märkning av produkter i vinsektorn kan hindra att den inre marknaden fungerar smidigt. Det bör därför fastställas regler som tar hänsyn till konsumenternas och producenternas legitima intressen. Det bör därför fastställas unionsregler för märkning och presentation.

6.2 Bolagets produkt är inte vin och betecknas inte som vin

6.2.1 Det är ostridigt i målet att druvorna som bolaget använder i sin produktion inte är att betrakta som färska och att de inte kommer från ett EU-land. Parterna är följaktligen överens om att bolagets produkt inte är vin och att de därför inte ska betecknas som ”vin”. Den motsvarar inte heller någon av de andra reglerade

vinprodukterna i Marknadsordningsförordningens bilaga VII. Skälen utvecklas i det följande.

- 6.2.2 Med ”vin” avses enligt Marknadsordningsförordningen den produkt ”som uteslutande framställs genom total eller partiell alkoholjäsning av krossade eller okrossade *färska druvor* eller av druvmust” (bilaga VII, del II, punkt 1 i förordningen, vår kursivering). Även druvmust framställs enligt förordningens definition av färska druvor (bilaga VII, del II, punkt 10 i förordningen). För att bolagets produkt ska utgöra och få betecknas som vin enligt Marknadsordningsförordningen måste produkten alltså ha framställts av färska druvor.
- 6.2.3 Med ”färska druvor” avses enligt förordningen ”mogna” eller ”lätt torkade” frukter från en vinranka som ”spontant kan ge upphov till alkoholjäsning” (bilaga II, del IV, punkt 4 i förordningen). Marknadsordningsförordningen gör uttryckligen skillnad på ”frysta” och ”färska” produkter (se bilaga I, del IX ”Frukt och grönsaker” respektive del X ”Bearbetade produkter av frukt och grönsaker”). Frysta druvor kan därför inte anses vara ”färska druvor”.
- 6.2.4 Sammanfattningsvis kan bolagets produkt inte definieras eller betecknas som ”vin” enligt förordningen. Den omfattas följaktligen inte av de krav för reglerade vinprodukter som följer av artikel 80 jämte bilaga VIII i förordningen.
- 6.2.5 Livsmedelsverket har i detta hänseende hänvisat till att information som funnits om produkten på flaskor och hemsida ”syftar tydligt på att det är vin som bolaget producerar och säljer” (se första stycket under ”Skäl” i beslutet samt kontrollrapporten,

bilaga 8, under rubriken ”Företaget uppfyller inte kraven för produktion av vin”). Det underlag som Livsmedelsverket har utgått från har varit felaktigt och inaktuellt. Under alla förhållanden kan detta inte tas till intäkt för att produkten *är* vin. Bolaget återkommer till detta under avsnitt 7 nedan.

6.3 Förordningen innebär inte förbud mot vinliknande produkter som använder en annan beteckning

- 6.3.1 Livsmedelsverket har som grund för sitt beslut anfört att ”ett livsmedel som tillverkas på samma sätt som vin men inte uppfyller dessa krav kan heller inte säljas under en annan beteckning”. Detta är ett påstående som inte stämmer och som inte följer av Marknadsordningsförordningen. Påståendet avviker också från den bedömning som Systembolagets jurister har gjort beträffande bolagets produkt.
- 6.3.2 För det första anger förordningen, som ovan nämnt, vilka krav som ska vara uppfyllda för produkter som definieras som ”vin” och som ska saluföras under den beteckningen. Den förbjuder inte produkter som inte uppfyller kraven för ”vin” och inte använder den beteckningen. Förordningen utgör således inte hinder mot att saluföra en dryck under till exempel beteckningen ”alkoholhaltig dryck från druvor”.
- 6.3.3 För det andra finns det undantag i förordningen som uttryckligen möjliggör saluföring av vinliknande produkter som inte är vin enligt förordningens definition. För det första får termen ”vin” användas när termen sätts samman med namnet på andra frukter eller bär än druvor. För det andra får termen ”vin” användas som

en del av ett ”sammansatt namn”. Se följande utdrag ur bilaga VII, del II, punkt 1 i förordningen:

Medlemsstaterna får dock tillåta användningen av termen *vin*, om

a) den åtföljs av ett namn på en frukt i ett sammansatt ord för att saluföra produkter som erhållits genom jäsning av andra bär och frukter än druvor, eller

b) den är en del av ett sammansatt namn.

All sammanblandning med produkter motsvarande de vinkategorier som ingår i denna bilaga ska undvikas.

- 6.3.4 Det andra ledet i undantaget, avseende sammansatta namn, har behandlats i EU-domstolens praxis. I målet *C-75/90 Guitard* ansåg EU-domstolen att undantaget kunde tillämpas för en produkt som salufördes under namnet ”alcohol-free wine” (alkoholfritt vin). Alkoholfritt vin ansågs falla utanför definitionen av ”vin” enligt förordningen och avalkoholiseringsprocessen ansågs inte vara en tillåten oenologisk metod för vinframställning. EU-domstolen lämnade emellertid åt den nationella rättstillämpningen att avgöra om undantagsbestämmelsen för ”sammansatta namn” kunde tillämpas för produkten i fråga (se EU-domstolens dom den 25 juli 1991 i mål *C-75/90*, punkt 14–15, [bilaga 10](#)).
- 6.3.5 I generaladvokatens förslag till avgörande i samma mål nämndes också ”British wine” och ”Irish wine” som exempel på produkter för vilka undantaget för ”sammansatta namn” kunde tillämpas (se Generaladvokatens förslag till avgörande i mål *C-75/90*, [bilaga 11](#)). ”British wine” och ”Irish wine” är termer som traditionellt använts för vissa vinprodukter från Storbritannien som ofta produceras från druvsaft eller importerade druvor, och som följaktligen inte motsvarar kraven för beteckningen ”vin”

enligt Marknadsordningsförordningen (se nedan utdrag från Wikipedia, ”Wine from the United Kingdom”).

British wine [[edit](#)]

The term **British wine** is used to describe a drink made in Britain by the fermentation of grape (or any other fruit) juice or concentrate originating from anywhere in the world. It cannot be used for [wine](#) in the legal sense, which must be produced from freshly pressed grapes. The most common style is a medium or sweet high-strength wine that is similar to [sherry](#),^[14] and was formerly known as British Sherry.

- 6.3.6 Bestämmelsen i bilaga VII, del II, punkt I har i sak samma lydelse i dag. Livsmedelsverket har i samband med rättidsprövningen i förvaltningsrätten, och efter överklagandet, kommenterat undantaget för fruktvin i bestämmelsens första led på ett sätt som förstås som att Livsmedelsverket anser att undantaget inte är tillämpligt (se Yttrande med rättidsprövning, aktbilaga 5). Bolaget medger att undantaget för fruktvin inte är tillämpligt eftersom bolagets produkt görs på druvor. Livsmedelsverket har emellertid inte beaktat bestämmelsens andra led om användning av termen ”vin” i ett ”sammansatt namn”.
- 6.3.7 Bolaget har följt Systembolagets rekommendation om beteckning och salufört sin produkt som ”alkoholhaltig dryck från druvor”. Bolaget hade dock gärna, i samråd med Livsmedelsverket eller behörig myndighet, velat använda beteckningen ”persiskt vin” eller liknande, vilket bör vara tillåtet i enlighet med bestämmelsen i Marknadsordningsförordningens bilaga VII, del II, punkt 1.
- 6.3.8 Sammanfattningsvis utgör Marknadsordningsförordningen, till skillnad från vad Livsmedelsverket gör gällande, inte hinder mot

att producera och saluföra alkoholhaltiga drycker som tillverkats på ett liknande sätt som vin under en annan beteckning än ”vin”.

7 BOLAGETS PRODUKT ÄR INTE VILSELEDANDE ENLIGT INFORMATIONSFÖRORDNINGEN

- 7.1 Livsmedelsverket har i beslutet, utöver Marknadsordningsförordningen, hänvisat till artikel 7 i Informationsförordningen. Bestämmelsen handlar om vilseledande livsmedelsinformation. Hänvisningen får förstås som att bestämmelsen har legat till grund för förbudet. I kontrollrapporten (bilaga 8) framförs också synpunkter på bolagets hemsida och etikettering under rubriken ”Vilseledande information/märkningsuppgifter”, tillsammans med en hänvisning till texten i artikel 7 i Informationsförordningen. Livsmedelsverket har dock inte i beslutet motiverat på vilket sätt bestämmelsen innebär att bolagets verksamhet ska förbjudas. Redan av det skälet bör beslutet inte godtas.
- 7.2 Bolaget konstaterar att det under alla förhållanden saknas stöd i Informationsförordningen för att förbjuda bolagets produkt. Bolaget vill i det hänseendet lämna följande två synpunkter.
- 7.3 För det första innebär Marknadsordningsförordningen, som ovan konstaterats, inget hinder mot att bolagets produkt säljs under en annan beteckning än ”vin”. Av förordningen följer i stället att produkten *inte* är ”vin” och *inte* ska betecknas som ”vin”. Något annat kan inte anses följa av Informationsförordningens bestämmelser om vilseledande livsmedelsinformation. Systembolaget har också bedömt att produkten, till följd av beteckningsreglerna, bör betecknas som ”alkoholhaltig dryck från druvor”. Denna beteckning kan inte anses vilseledande.

- 7.4 För det andra har Livsmedelsverkets bedömning grundats på felaktiga och inaktuella uppgifter. Livsmedelsverket har *dels* inhämtat uppgifter från bolagets hemsida, som inte varit uppdaterad. Bolaget har inte fått tillfälle att yttra sig över uppgifterna. Livsmedelsverket har *dels* bifogat ett fotografi på en flasketikett från anläggningen. Etiketten var inaktuell och användes inte vid saluföring av produkten på Systembolaget. Som framgår av konversationen med Systembolaget, bilaga 5, hade Shahram Soltani redan uppmärksammats på det ordval som Livsmedelsverket anmärker på ("this wine") och rättat märkningen. Det skedde mer än ett år före kontrollbesöket.
- 7.5 De uppgifter som Livsmedelsverket lagt till grund för sitt beslut har följaktligen inte kunnat motivera ett förbud mot verksamheten. Om Livsmedelsverket haft synpunkter på livsmedelsinformationen hade det dessutom varit en tillräcklig åtgärd att förelägga bolaget att ändra informationen. Ett förbud mot verksamheten har inte varit påkallat eller nödvändigt (se 13 a och 22 §§ livsmedelslagen (2006:804) samt 5 § tredje stycket förvaltningslagen (2017:900)).
- 7.6 Sammanfattningsvis saknas stöd i Informationsförordningen för att förbjuda bolaget att producera och saluföra sin produkt som "alkoholhaltig dryck av druvor" i enlighet med Systembolagets rekommendationer. Beslutet ska därför upphävas.

8 LIVSMEDELSVERKET KAN HA SAKNAT BEHÖRIGHET ATT FATTA BESLUT I ÄRENDET

- 8.1 Bolaget ifrågasätter slutligen om Livsmedelsverket varit behörigt att fatta det överklagade beslutet. Enligt bolagets uppfattning är det kommunen som är behörig tillsynsmyndighet för den aktuella verksamheten. Skälen för detta är följande.
- 8.2 Livsmedelsverkets tillsynsbehörighet regleras i livsmedelslagen och livsmedelsförordningen (2006:813). I 23 och 25 §§ livsmedelsförordningen framgår att Livsmedelsverket är behörig tillsynsmyndighet för vissa typer av livsmedel och livsmedelsanläggningar. I 23 § tredje punkten livsmedelsförordningen framgår att Livsmedelsverkets behörighet, utöver spritdrycker och vissa aromatiserade vindrycker, omfattar ”vin”. För ”andra livsmedelsanläggningar” – inklusive cider, mjöd, fruktvin och andra produkter som inte kan betecknas som ”vin” – är kommunal nämnd behörig tillsynsmyndighet. Det följer av 23 § elfte punkten livsmedelsförordningen. Se Livsmedelsverkets vägledning om alkoholhaltiga drycker,² där följande sammanställning över myndigheternas behörighet på området ges:

² Tillgänglig via <https://kontrollwiki.livsmedelsverket.se/artikel/296/alkoholhaltiga-drycker>.

Vem kontrollerar alkoholhaltiga drycker?

Verksamheter som tillverkar, lagrar eller bedriver handel med alkoholhaltiga drycker ska vara registrerade hos behörig kontrollmyndighet. Se LIVSFS 2022:8.

Fördelning av kontrollansvaret framgår av 23 § livsmedelsförordningen (2006:813).

Vilken myndighet som har kontrollansvaret för olika typer av verksamheter framgår av tabellen nedan.

Verksamhet	Kontrollmyndighet
Tillverkning av spritdrycker Tillverkning = Kryddning, blandning, destillering, mognadslagring, tappning.	Livsmedelsverket
Tillverkning av vin från vindruvor (OBS även under 15 vol%)	Livsmedelsverket
Tillverkning av aromatiserade viner, aromatiserade drycker baserade på vin och aromatiserade drinkar baserade på vinprodukter (OBS även under 15 vol%)	Livsmedelsverket
Tillverkning av vin från frukt/bär	Kommunen
Tillverkning av öl/cider/övriga alkoholhaltiga drycker. Även drycker med en alkoholhalt över 15 % som inte är en spritdryck (exempelvis mjöd)	Kommunen

- 8.3 Begreppet ”vin” definieras inte i livsmedelsförordningen. Livsmedelslagen och livsmedelsförordningen är dock uttryckligen avsedda att komplettera EU:s livsmedelslagstiftning, däribland Marknadsordningsförordningen (se 5 § livsmedelslagen, 1–2 §§ livsmedelsförordningen och punkt 12 och 19 i tillkännagivande (2023:85) av de EU-bestämmelser som livsmedelslagen kompletterar). Begreppet ”vin” i livsmedelsförordningen bör därmed som utgångspunkt ges samma innebörd som i Marknadsordningsförordningen.
- 8.4 Livsmedelsverket och bolaget är överens om att bolagets produkt inte är ”vin” i Marknadsordningsförordningens mening. Livsmedelsverket har känt till att produkten tillverkas av frysta druvor och följaktligen inte utgör ”vin” ända sedan verksamheten registrerades (se bilaga 1 och 2). Samma bedömning har gjorts

under efterföljande kontrollbesök. Av det skälet borde tillsynsbehörigheten rätteligen ha tillfallit kommunen.

- 8.5 Om Livsmedelsverket inte har varit behörig tillsynsmyndighet borde myndigheten ha avregistrerat verksamheten och hänvisat till kommunen som behörig kontrollmyndighet. Livsmedelsverket borde då inte ha fattat det aktuella tillsynsbeslutet. Bolaget överlämnar åt förvaltningsrätten att pröva om beslutet under sådana förhållanden ska undanröjas.

9 BEGÄRAN OM INHIBITION

- 9.1 Bolaget har genom ställföreträdaren Shahram Soltani begärt inhibition vid två tillfällen och fått avslag båda gångerna. Bolaget begär dock att förvaltningsrätten, med hänsyn till vad som angetts i förevarande yttrande, på nytt ska pröva frågan om det finns skäl att meddela beslut om inhibition.
- 9.2 För inhibition krävs i allmänhet att det framstår som sannolikt att klagandens talan ska bifallas. Om det överklagade beslutet riskerar att få allvarliga eller oåterkalleliga konsekvenser för klaganden och det saknas ett motstående intresse som talar för att beslutet ska gälla interimistiskt, kan beslut om inhibition dock meddelas redan om utgången framstår som oviss (RÅ 1990 ref 82).
- 9.3 Bolagets uppfattning är att vad som har anförts ovan innebär att bolaget gjort sannolikt att överklagandet ska bifallas. Under alla förhållanden bör inhibition kunna meddelas med hänsyn till att det överklagade beslutet riskerar att få allvarliga och oåterkalleliga konsekvenser för bolaget, att det saknas ett

motstående intresse som talar för att beslutet ska gälla interimistiskt, samt att utgången i vart fall framstår som oviss.

9.4 Bolaget konstaterar att Livsmedelsverkets beslut riskerar att få allvarliga och oåterkalleliga konsekvenser både för verksamheten och Shahram Soltani personligen. Bolaget vill i det avseendet framföra följande:

- a) Livsmedelsverkets beslut har i praktiken medfört ett omedelbart näringsförbud. Shahram Soltani har investerat stora delar av sina besparingar i bolagets verksamhet, och även tagit lån för att finansiera bolaget. Bolaget har hunnit starta upp, fått nödvändiga godkännanden samt fått sin produkt upptagen i Systembolagets sortiment, och försäljningen har varit god. På grund av beslutet har verksamheten helt tvingas upphöra. Bolaget har fått återkalla sin produkt från Systembolagets sortiment och verksamhetens intäkter har försvunnit, samtidigt som bolaget fortsätter ha kostnader. Bland annat har bolaget löpande kostnader för lagring av frysta druvor som nu inte kan användas.
- b) Produktionsstoppet har redan inneburit att stora mängder råvaror har hunnit bli dåliga och behövt kasseras. Råvaror för uppskattningsvis tre miljoner kronor har förstörts sedan beslutet meddelades. Ytterligare produkter och råvaror för uppskattningsvis fem miljoner riskerar att förstöras i närtid om beslutet står sig. Bland annat har bolaget flera laster med frysta druvor kvar på en anläggning i Iran. Om druvorna inte kan komma till användning före april kommer de sannolikt att förstöras, eftersom kontraktet med

anläggningsinnehavaren då löper ut och frysarna stängs av. Dryck som redan hunnit produceras och nu lagras på bolagets fabrik riskerar också att bli dålig, eftersom lagringskärlen behöver fyllas på med ny vätska för att drycken ska hålla sig i skick.

- c) Bolagets skador ökar för varje dag som går. Med hänsyn till den tid det kan ta innan det finns ett lagakraftvunnet avgörande i det här målet finns det en överhängande risk att skadorna blir så stora att de blir oåterkalleliga och att bolaget tvingas till konkurs. I sådana fall riskerar den här domstolsprövningen att bli meningslös för bolaget.

9.5 Bolaget anser inte heller att det finns några starka intressen som talar emot inhibition. Bolagets produkt har aldrig påståtts vara farlig ur livsmedelssynpunkt eller skadlig ur konkurrens-hänseende eller liknande. Livsmedelsverket har konstaterat att bolagets anläggning och produktion lever upp till gällande krav på hygien, spårbarhet och skadedjursbekämpning med mer. Systembolaget har godkänt produkten för försäljning och haft den i sitt sortiment i flera månader, och den har fått goda vitsord.

9.6 Bolagets uppfattning är att vad som har anförts i detta yttrande innebär att bolaget gjort sannolikt att överklagandet ska bifallas. Under alla förhållanden får utgången betraktas som oviss. Utöver redan nämnda invändningar mot beslutet i sak och frågan om Livsmedelsverkets behörighet vill bolaget framföra följande:

- a) Livsmedelsverkets beslut avser tillämpningen av ett omfattande och förhållandevis komplext regelverk. Livsmedelsverkets beslut har dessutom avsett en helt unik

situation. Det har inte varit fråga om ett rutinärende. En större felmarginal än vanligt får antas ha förelegat i ärendet.

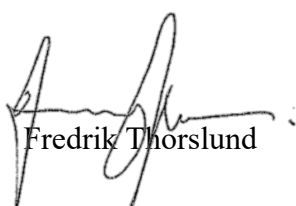
- b) Beslutet har meddelats muntligen med omedelbar verkan under ett pågående platsbesök. Beslutsskäl har formulerats i skrift först senare.

9.7 Sammanfattningsvis anser bolaget att det är bra att de frågor som Livsmedelsverkets beslut aktualiserar nu ska prövas i domstol. Samtidigt bör detta inte ske på bekostnad av bolagets fortlevnad och med risk för att domstolsprövningen i slutändan blir meningslös. Bolaget anser att det står klart att förutsättningar finns att meddela inhibition och låta domstolsprövningen ske utan risk för att den i slutändan blir meningslös.

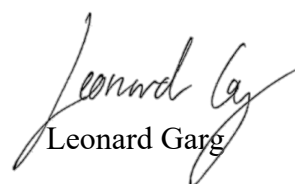
9.8 Bolaget anser att ett beslut om inhibition bör kunna beslutas utan föregående skriftväxling. Om förvaltningsrätten anser att Livsmedelsverket bör höras bör yttrandefristen inte sättas längre än några dagar.

9.9 Om förvaltningsrätten skulle komma fram till att begäran om inhibition inte ska beviljas, begär bolaget att målet handläggs med skyndsamhet. Skälen är desamma som för begäran om inhibition.

Som ovan,

Fredrik Thorslund

Vera Bolmgren

Leonard Garg

BILAGEFÖRTECKNING

Observera att flera av de nedan angivna bilagorna tidigare har getts in i målet. De ges in på nytt för att underlätta akthållningen och tydliggöra hänvisningarna i löptexten.

Bilaga 1, Registreringsanmälan den 5 januari 2022

Bilaga 2, E-postkorrespondens med Livsmedelsverket den 18 januari 2022

Bilaga 3, Registreringsbeslut den 17 januari 2022

Bilaga 4, E-postkorrespondens med Systembolaget i juni 2022

Bilaga 5, E-postkorrespondens med Systembolaget i september 2022

Bilaga 6, Godkända etiketter

Bilaga 7, Kontrollrapport från besöket den 13 april 2023

Bilaga 8, Kontrollrapport från besöket den 26 oktober 2023

Bilaga 9, Bilaga till kontrollrapport från besöket den 26 oktober 2023

Bilaga 10, EU-domstolens dom den 25 juli 1991 i mål C-75/90

Bilaga 11, Generaladvokatens förslag till avgörande i mål C-75/90